

I forbindelse med denne saken er det reist spørsmål ved NRKs oversettelser. Vi legger derfor ut våre fire oversettelser, utført av fire forskjellige oversettere. To av dem er gjort før publisering, mens to av dem er gjort etter publisering fordi debatten om NRKs oversettelser oppstod. Oversettelsene er å finne i lenken under, og det følger med en liten klargjøring for hver oversettelse.

OVERSETTELSE Nr 1.

Dette er den første oversettelsen av intervjuet. Det ble gjort som en del av researchen, i den innledende undersøkelsen av saken.

Noen skrivefeil er korrigert.

PROGRAMLEDER: Dagens program handler om somaliere som bor her i landet Norge. Vi skal snakke om problemer og utfordringer somaliere møter. Blant annet at somaliere som bor i Norge sender barna sine til Somalia for dhaqan celis - kulturehabilitering. Foreldre sier de sender for kulturehabilitering. Mens nordmenn på sin side mener at barna blir sendt for å bli mishandlet. Dette problemet og andre problemer skal vi diskutere i dag i dagens program. Som gjest har jeg Mohammed Bashe Musse.

Bashe er også en mann som man konferer med når det gjelder utfordringer somaliere møter.

Bashe velkommen til programmet.

Bashe ... mumler noe ...

PROGRAMLEDER: Vi sitter i et kaldt og vakkert område der det pågår vinteraktiviteter.

Bashe, du vet veldig mye om utfordringer/problemer som mange somaliere møter, blant annet at barn som bor og er født her, som går på skole, men som altså blir sendt tilbake. Den norske TV-kanalen

har snakket mye om dette i det siste. At barn blir sendt til Somalia for å bli mishandlet. Du er en av de som har blitt intervjuet.

BASHE MUSSE: Trosbekjennelsen. Generelt når somaliske eller muslimske folk drar fra sitt eget land og de kommer til et annet land så møter de utfordringer i forhold til hvordan de skal oppdra barna deres. Mange somaliske foreldre, når barna deres kommer i puberteten, når barnet kommer i 13-14 årsalderen, vil barnet bli en del av det norske samfunnet, og dermed vende ryggen til egen kultur. Disse barna blir for norske, og det fører til at en del foreldre sender barna sine tilbake til Somalia- til dhaqan celis. De sender barna til de fredelige stedene i Somalia - som Somaliland og Puntland for å bli opplært til deres kultur og religion. Og så har det kommet anklager i det siste når disse barna kommer tilbake, har de kommet med anklager om at de har blitt sendt til skoler der de har blitt mishandlet.

Når ungdommene som har kommet tilbake har klaget har det ført til at en vanskelig situasjon for somaliere, en gruppe som allerede var stigmatisert.

PROGRAMLEDER: Det har kommet en del bilder hvor barna blir mishandlet. Og da vi spurte somaliske foreldre, så er det en del som bekrefter for oss at mange somaliere sender og har sendt barn tilbake til Somalia men at de mener det godt. Men stemmer dette bildet vi ser i mediene om at barn blir mishandlet?

BASHE MUSSE: Det er vanskelig å ta standpunkt, fordi man er ikke enig med hverandre om hva som

er hva. Barna forteller at de har blitt sendt til skoler der de blir bundet på hender og føtter, og så blir slått. Og barna klager veldig over at de har blitt mishandlet på denne måten. Som et medmenneske, og som en somalisk person er det vanskelig å forstå at et somalisk barn har blitt bundet både på hendene og føttene og så blitt slått. Og i tillegg at voksne personer har byttet på å mishandle dette barnet. Det er vanskelig å forstå. Jeg kan ikke tro at det er sant. Men dette er det bildet som har blitt solgt til de norske. Og det er vanskelig for oss å si at dette ikke forekommer. Og det virker som media er ensidig. Jeg tror ikke at dette skjer.

Men det finnes skoler, eller at vi somaliere, som muslimer, at vi sender våre barn på kulturrehabilitering. Vi har stor tillit til lærerne på disse skolene. Du gir fra deg barnet i tillit, du gir ansvaret til lærerne. Men landet har forandret seg, mye har skjedd og folk har forandret seg. Og det spørsmålet vi stiller oss er om foreldre vet hvilke lærere, hva slags mennesker de sender barna sine til. Eller er de uvitende om hvem de sender barna sine til. Det er spørsmålet man må stille seg.

PROGRAMLEDER: Hva sier loven om dette? Det har vært møter mellom ministre, folk blir bekymret, finnes det noen skriftlige lover? Det snakkes om foreldre som tar barnet sitt med seg ut av landet skal straffes, er det bare den ene som skal straffes, altså den som har tatt barnet med seg ut, eller begge?

BASHE MUSSE: Loven sier at foreldre kan oppdra barna sine hvor de vil og ta med barna sine hvor de vil. Det forutsetter at personen er statsborger og at personen betaler skatt. Men foreldrene har rett til å sende barnet sitt hvor de vil så lenge de sørger for trygghet, helse og mat. Så lenge disse kriteriene er oppfylt så er det ikke ulovlig (å sende ut barn). Men som du vet, i Norge er ikke barna bare ditt, staten eier barnet sammen med deg. Mens i Somalia så er det først gud og så foreldre som eier barnet. Så foreldre har rett til å sende barna, men problemet starter når det skjer feil, som for eksempel mishandlingen barna sier nå har skjedd. Da stiller man seg spørsmålet: Hvorfor skjer det?

Men det er viktig at man ikke stigmatiserer hele det somaliske folket. Det som foregår nå er at det tegnes et bilde av somaliere som om at deres kultur er negativ, at hele kulturen er dårlig. Norge er en rettsstat, det vil si at man dømmer personen som har gjort noe galt. De ungdommene som har kommet tilbake vil ikke engang anmelde sine foreldre. «Vi vil bare fortelle historien vår, sier de». Det som skjer nå er at man skal undersøke om fortellingen er sann. Vi vet ikke hvor mange det gjelder men vi vet at de som klager eller forteller sin historie er veldig få. Men vi vet ikke antallet da.

Det hadde vært bra, eller jeg skulle ønske at foreldrene snakket om dette her. Grunnen til at foreldrene sender sine barn er at foreldre ikke blir integrert i dette samfunnet (De klarer ikke å bli en del av dette samfunnet). Og disse barna har blitt rusmisbrukere, de har droppet skolen. Siden barna ikke har det bra, vil foreldre sende barna. Når dette skjer så må foreldre snakke om dette, be om hjelp.

Jeg har møtt foreldre som har bedt om hjelp, men som har blitt nektet hjelp. Også etter det har de sendt barna hjem.

PROGRAMLEDER: Så du mener at de ikke får hjelp, og at det er derfor de flytter?

BASHE MUSSE: Absolutt. Foreldre prøver å redde barnet fra en vanskelig tilværelse. Da må man spørre seg:

De problemene som starter her, kan man løse de i Somalia? Svaret er nei.

Noen ganger så ser vi foreldre som enten har gått fra hverandre eller som er i konflikt og barnet er bare knyttet til en av foreldrene. Så kan andre krefter misbruke dette, konflikten gjør barnet til lett bytte, hvor barnevernet kan komme og ta barnet. Hvis foreldrene ikke er samlet så kan barnevernet eller andre aktører dra nytte av dette. Jeg anbefaler foreldrene som en samlet tropp.

PROGRAMLEDER: Hvis situasjonen fortsetter, kan det hende at det kommer som er rettet mot at

foreldre ikke lov til å ta med seg barnet. Og finnes det sånne lover andre steder i Europa?

BASHE MUSSE: Jeg har ikke hørt at det finnes en slik lov. Men Frp og den danske regjeringen, de har et godt

samarbeid, og de vurderer å lage en lov mot dette her. En slik lov kan feks trekke/ta barnetrygden fra foreldrene, Hvis foreldre sender barn tilbake, barna blir mishandlet så skal foreldrene bli straffet her.

Men da må barnet anmelde, hvis barnet er over 18 år. Hvis barnet blir mishandlet, både fysisk og Psykisk, så kan man straffeforfølge foreldre.

OVERSETTELSE Nr 2.

Også denne oversettelsen ble gjort før publisering – den ble gjort for å ha et sammenligningsgrunnlag med den første oversettelsen.

Oversettelse nr. 2 ble publisert i sin helhet i NRKs første nettsak.

PROGRAMLEDER: Velkommen til det programmet for diaspora som dere pleier å se på somalisk nasjonal tv. Dette ukentlige programmet kommer fra i dag fra Oslo i Norge hvor det bor ca. 15 000 somaliere, av totalt ca. 40 000 somaliere i Norge.

I dagens program skal vi se/snakke om problemer som møter somaliere og hvor det har vært mye oppmerksomhet i media i det siste. Det har kommet frem at somaliere sender barna sine tilbake til Somalia hvor foreldrene påstår at de gjør det for dhaqan celis (kultur-rehabilitering) mens nordmenn hevder at barna blir mishandlet.

Vi snakker om disse sakene og andre saker i dagens program og jeg har invitert politikeren Bashe Mohamed Musse. Bashe er en som ofte blir brukt eller spurt om disse sakene i media og derfor ønsker jeg at han skal delta programmet med meg i dag.

Velkommen Bashe.

BASHE MUSSE: Jeg takker både deg journalist Hassan Rasta og somalisk nasjonal tv at jeg ble invitert.

PROGRAMLEDER: Vi sitter på et kaldt og vakkert sted med mye snø hvor det foregår vintersport aktivitet og hvor vi pleier å sitte når vi sender våre program.

Du kjenner godt til at mange familier som bor i Norge og som har barn på skole reiser på ferie til Somalia. Det har nå kommet frem at noen av disse barna ble mishandlet, og du er en person som media ofte har invitert for å snakke om disse sakene. Kan du fortelle oss noe om dette.

BASHE MUSSE: Bismillahi Rahmani Rahim (trosbekjennelse). Dette er en viktig sak som det trengs å snakkes om. Muslimer eller somaliere som flykter fra deres hjemland vil generelt møte utfordringer relatert hvordan de skal oppdra deres barn. Blant annet møter de utfordringer når de opplever at noe bryter med deres kultur eller religion. Mange foreldre opplever at barna deres, når de kommer til puberteten eller blir ungdommer, vender ryggen til den somaliske kulturen og helst vil bli integrert eller assimilert i den vestlige kulturen siden de har problemer med å akseptere foreldrenes kultur. Noen somaliske foreldre sender derfor barna sine tilbake til Somalia for dhaqan celin (kulturrehabilitering) i trygge områder som Somaliland eller Puntland hvor de lærer om deres kultur og religion.

I det siste har det kommet frem at noen av disse barna når de kommer tilbake har klaget over at de har blitt sendt til skoler hvor de har blitt mishandlet. Dette har skapt en vanskelig situasjon for somaliere som allerede har en del utfordringer. Jeg kunne også se at man var ute etter dem, og denne saken har gitt dem enda en større byrde.

PROGRAMLEDER: Vi har snakket med en del foreldre om situasjonen og de sier at det stemmer at

man sender barna tilbake til Somalia og at foreldrene bare mener det godt når de sender barna, men er disse bildene som vi ser riktige.

BASHE MUSSE: Det er faktisk vanskelig å bevise dette, for om man skal bevise så må alle være enige om hva som har skjedd. Ifølge media og journalister så er det barna selv som har forklart, tegnet bilder og fortalt hvordan de ble holdt på disse stedene. For mitt somaliske og medmenneskelige hode er det langt unna å kunne tro at somaliske barn blir bundet fast med armer og bein og blir slått av voksne folk. At to voksne mennesker bytter på å slå barn som er bundet fast kan jeg ikke tro. Men dette er historien som har blitt solgt til det norske folk. Det er vanskelig å forsvare seg mot dette ettersom media virker å være ensidig, men jeg tror ikke at dette forekommer.

Men det finnes skoler som man sender barna til. Som muslimer og somaliere er vi glad i og har stor tillit til våre koranlærere. Vi stoler på lærerne og derfor sender vi barna våre til koranskole. Men Somalia har forandret seg og folk er ikke de samme som de var før. Det viktigste spørsmålet som foreldrene må stille seg selv er: Vet de hva slags skoler, lærere eller samfunn de sender barna sine til? Det er dette som trenger å drøftes.

PROGRAMLEDER: Når vi snakker om loven, finnes det noen lov som forbyr å sende barna til Somalia? Vi vet at det har vært flere møter på stortinget om dette og somaliere er bekymret. Vi har fått med oss at foreldrene som sender barna sine skal straffefølges. Hvem er det som straffefølges? Hvis en av foreldrene blir med og blir værende med barna så kan man sende barna til både koranskole og andre skoler. Men vi vet at noen ganger kommer begge foreldrene tilbake til Norge og at disse foreldrene kan straffefølges siden de lot barna være alene. Hva vet du om dette? Kan du fortelle noe om dette?

BASHE MUSSE: Den norske loven sier at foreldrene har rett til å oppdra barna sine hvor de selv ønsker. Da snakker vi om folk som har norsk statsborgerskap, betaler skatt eller bor i Norge og er en del av samfunnet. Dette betyr at foreldrene har lov til å sende barna sine, forutsatt at man tar vare på barnets helse, trygghet og kosthold. Hvis man dekker alle disse behovene så er det ikke ulovlig å sende barna sine til hjemlandet. Problemet oppstår når ... Du vet i Norge eier du ikke alene barna dine, men staten/samfunnet eier barna sammen med foreldrene. I vårt land så er barna Guds barn og etter det er det foreldre som eier barna sine og som har ansvaret alene. Ingen vil kunne gå etter foreldrene for å kontrollere hvordan de oppdrar deres barn.

Her i Norge er ikke barnet bare ditt, men staten eier sammen med foreldrene og passer på. Foreldrene kan ta med seg barna sine, men når det oppstår saker som dette hvor barna sier at de blir mishandlet så vil det stilles spørsmål om hvorfor dette har skjedd. Det betyr ikke at man skal svartmale somalisk kultur slik som man gjør nå hvor man svartmaler både somalisk kultur og det somaliske miljøet.

Norge er en rettstat hvor man straffefølger de som er skyldige og dømmer etter det. Etter hva jeg har fått vite så har ikke ungdommene som har kommet tilbake anmeldt foreldrene sine. De ønsker heller ikke å anmelde foreldrene, og de bærer ikke nag til dem. De vil bare fortelle sine historier. Man skal da høre på historiene som disse barna forteller og undersøke om det er sant. Man vet ikke hvor mange barn som har blitt sendt, men vi vet at det er svært få som klager og forteller disse historiene. Men for oss somaliere er det viktig at vi snakker om dette. At foreldrene snakker om dette er viktig. Når foreldrene sender barna sine så er det fordi de ikke klarer å bli en del av samfunnet (blir ikke integrert), at barna begynner å bruke rus, dropper skolen og kommer i en vanskelig livssituasjon. Somaliske foreldre ønsker at barna deres skal ha det bra og lykkes. Man trenger å skape tillit mellom det somaliske miljøet og systemet slik foreldrene kan søke hjelp når de møter disse utfordringene. Jeg har selv møtt en somalisk familie som ba om hjelp, men som ikke fikk hjelpen og som derfor valgte å sende barna.

PROGRAMLEDER: Så de klarer ikke å håndtere barna og de får ikke hjelp så derfor sender de barna for å redde de?

BASHE MUSSE: Absolutt. Foreldrene sender barna for å redde dem og ønsker at barna forandrer seg. Men det som vi må spørre oss selv er: Kan man løse problemer som startet her i Norge i Somalia som er et ikke-fungerende land? Jeg mener at svaret er nei.

Av og til ser vi foreldre som enten har gått fra hverandre eller er i konflikt, som ikke klarer å samarbeide for barnets beste og hvor barnet er knyttet til bare den ene av foreldrene. Slike barn vil være et lett bytte og barnevernet eller andre instanser vil kunne gripe inn og ta barna. Jeg vil anbefale foreldrene å stå sammen for barnet slik at de klarer å forsvare seg og være modige.

PROGRAMLEDER: Jeg går tilbake til loven: Hvis dette fortsetter, kan det hende at Norge kommer med en lov mot å sende barna til hjemlandet? Kjenner du til at noen andre europeiske land har en slike lov.

BASHE MUSSE: Jeg kjenner ikke til at noen andre land har en slik lov, men som du vet så har vi FrP i Norge og de har også et søskenparti i Danmark som de samarbeider godt med og hvor man diskuterer om man skal komme med en lov mot å sende barna ut. Et av forslagene som man vurderer er å kutte ut barnetrygden til barn som sendes ut av landet. En annen lov som vurderes er å straffe foreldre som har sendt barna sine til steder hvor de blir mishandlet, men da må barna selv som er over 18 år anmelde foreldrene.

OVERSETTELSE nr. 3

Denne oversettelsen er gjort etter publiseringen av NRKs nettsak. Hensikten var å etterprøve om kritikken fra Bashe Musse mot NRKs publiserte oversettelse var godt fundert. Kun den mest omdiskuterte delen av intervjuet er oversatt her.

BASHE MUSSE: I Allahs navn, den barmhjertige. Det er faktisk sensitiv og viktige (forhold) som vi må snakke om. Generelt, når det gjelder det somaliske samfunnet eller de andre muslimske samfunn, når de flykter fra landene sine og kommer til et annet land møter de hindringer - som ikke er forenlige med kulturen sin - og problemer med måten de skal oppdra eller oppfostre barna sine.

Dette fører til at mange somaliske foreldre blir vitner til at når barna blir tenåringer -13/14 år- at de tilpasser seg den vestlige kultur, fjerner seg fra sin egen kultur, og blir mer norske. Dette fører til at en del somaliske foreldre sender barna sine tilbake for dhaqan celis (kulturell rehabilitering). Det vil si at de sender barna til de delene av Somalia som er fredelige, som Somaliland eller Puntland, der de lærer sin egen kultur. Imidlertid hender det at noen av barna kommer tilbake klagende. Når de kom tilbake til Norge fortalte de at de ble sendt til skoler, der de ble slått og opplevde problemer. Disse barna klager mye. Jeg ser at denne saken blir en stor belastning for somaliere som hadde det vondt fra før.

PROGRAMLEDER: Ok! Vi har snakket med flere foreldre om barna som ble sendt tilbake samt de bildene. Det skjer at barn blir sendt tilbake av velmenende foreldre, men er de bildene som er brakt ekte?

BASHE MUSSE: Det er faktisk vanskelig å bevise dette. For å kunne bevise det, må man være enige i saken. I følge avisene og tv-ene, er det barna selv som forklarte, tegnet bilder og fortalte hvordan de ble holdt på disse stedene. Det står fjernt fra den menneskelig og min somaliske fornuft (sinn) at somaliske barns armer og bein blir bundet sammen og slått av voksne folk.

At to voksne mennesker bytter på å slå barn som er bundet fast er en vanskelig sak og fornuften (sinn) min nekter å tro på det. Imidlertid er dette historien som er blitt solgt til det

norske folket, og det er vanskelig å forsvare seg mot dette, da media ser kun på den ene siden, men jeg tror ikke at slikt finnes (skjer).

OVERSETTELSE Nr. 4.

Også denne oversettelsen er gjort etter publiseringen av NRKs nettsak. Hensikten var å etterprøve om kritikken fra Bashe Musse mot NRKs publiserte oversettelse var godt fundert. Kun den mest omdiskuterte delen av intervjuet er oversatt her. Oversetteren bor i USA.

.

PROGRAMLEDER: Alright, [let us talk] the pictures that were brought and the children that were taken to Somalia. We asked some of the parents and they [said] the children are taken back to Somalia for good reason including learning the language and culture. Are these pictures true??

BASHE MUSSE: Honestly, it's a difficult to proof the validity of the pictures. It needs to investigate and agree its existence by all concerned parties. The children alledge and showed the places that we kept and media used the pictures as an evidence. It is beyond comprehension to me and to any well thinking Somali what kids are alledging that their legs were tight together and beaten them two who take turns. We saw pictures presented and convinced to the Norwegians its existence and it is hard to deny.

It seems that people [Norwegians] made up their mind. I, personally doubt [existence of these allegations].

MERK: NRK har valgt å etterkomme ønsket fra oversettere om ikke å navngi dem.